

Institut Européen des Jardins & Paysages

*Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen*

## **Inventaris Vlaams-Brabant**

Tuin van de pastorie van de Sint-Rumolduskerk

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency  
[www.onroenderfgoed.be](http://www.onroenderfgoed.be) <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

*Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen*  
*Inventaris Vlaams-Brabant*  
*Tuin van de pastorie van de Sint-Rumolduskerk*

Titel:	Tuin van de pastorie van de Sint-Rumolduskerk
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Steenokkerzeel
Deelgemeente:	Steenokkerzeel
Bron:	Schepping: 2013-06-14 Bijwerken: 2017-05-30 URI: <a href="https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134131">https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134131</a>
Coördinaten:	Breedte: 4.51224643656 Lengte: 50.9125482367

## Primaire tekst

*Ommuurde tuin van 73 are rond een omgrachte pastorie uit 1618, in 1787 grotendeels heropgebouwd, ringgracht gedeeltelijk gedempt.*

De pastorie van Steenokkerzeel werd in 1596 door brand geteisterd en in 1606 door storm grotendeels vernield. In 1618 werd op dezelfde plaats een nieuwe pastorie gebouwd. Rond het pastoorsgoed werd een muur in witte zandsteen opgetrokken en – zoals bij de meeste 'huizen van plaisantie' die in de vroege 17de eeuw model stonden voor de landelijke pastorieën – werd het gebouw met een gracht omringd. In 1787 werd de hoofd vleugel heropgebouwd en kreeg de pastorie haar huidige L-vormige plattegrond en volume. De aanpassingswerken in 1857-1859 en de restauratie na een uitslaande brand in 1975 brachten geen fundamentele wijziging mee. Alleen werd in 1890 tegen de rechterzijvleugel een halve serre gebouwd. Het pastoriegebouw, het eiland en de achterliggende tuin – de latere percelen nrs. 216 en 217 – vormden samen een rechthoekig blok van bijna 73 are, dat aansloot bij het kasteeldomein van Ham en frontaal uitkeek over de Paygekensvijver (ook Plaatskensvijver genoemd) – het huidige Hinckaertplein. De pastorie werd vanuit het dorp bereikt via een dreef, die evenwijdig liep met de kasteeldreef aan de andere kant van de vijver. Een brugje over de ringgracht (momenteel in beton met een kasseidek) vormde de toegang tot het eiland.

In de 'manuales' van de pastorie wordt regelmatig bericht over vellingen en aanplantingen – vaak iepen, maar ook linden, wilgen en, in 1812, canadapopulieren en beuken. Deze kappingen hebben steeds betrekking op de zogenaamde 'voorvang' van de pastorie, dit is het eiland en de oevers van de ringgracht. De achtertuin (perceel nr. 216, 36 are 80 centiare) was bedoeld voor 'nut en sier' – de gebruikelijke combinatie van bloemen, groenten, kleinfruit, fruitbomen en leifruit tegen de omheiningsmuur. Deze achtertuin wordt op de manuscriptversie van de 'Carte topographique de Bruxelles et de ses environs' door G. De Wautier met een padenkruis afgebeeld, de voor pastorietuinen gebruikelijke indeling. Deze behoort sinds de jaren 1960 tot het verleden. Enkele kerselaars (*Prunus avium* cv.?), Italiaanse populieren (*Populus nigra* 'Italica'), witte paardenkastanjes (*Aesculus hippocastanum*), een zomerlinde (*Tilia platyphyllos*) en een monumentale bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') vormen de omkadering van het grasveldje dat ooit de achtertuin met het padenkruis was geweest. De noordoostelijke arm van de ringgracht (tussen het eiland en de achtertuin) werd gedempt in de jaren 1880 (5) en de resterende armen staan momenteel droog

**Merkwaardige boom** (opname 15 juli 2003)

Het cijfer in vet geeft de stamomtrek in centimeters weer. De omtrek wordt standaard gemeten op 150cm hoogte.

– bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') **456**

Auteur: Deneef, Roger

*Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen*  
*Inventaris Vlaams-Brabant*  
*Tuin van de pastorie van de Sint-Rumolduskerk*

Datum: 2009

Titel Text: Tuin van de pastorie van de Sint-Rumolduskerk

## Grafische documenten



De pastorie van Sint-Rumoldus, gerestaureerd na de brand van 1975 (Deneef, Roger, 15-07-2003, ©Vlaamse Gemeenschap)

## Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oudste kadastrale legger 212 Steenokkerzeel, art. 290, nr. 1-3.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschets Steenokkerzeel 1887 nr. 30 en 1891 nr. 16.

DE MAEGD C., *Bouwen door de eeuwen heen – arrondissement Halle-Vilvoorde*, Gent, Snoeck-Ducaju, 1977, p. 652-653.

LAUWERS J., *Steenokkerzeel, Ter Ham, Wambeek en Humelgem (I)*, Steenokkerzeel, Kultuurraad en Sportraad, 1985, p. 579-612.

VAN BOXMEER Ph., *Steenokkerzeel et Humelghem et leurs seigneurs: généalogie des van Hamme*, Diest, Ph. Van Boxmeer, 1930, p. 161-164.

## Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121524>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/41323>

## Beknopte karakterisering

Datering: eerste helft 17de eeuw, tweede kwart 17de eeuw, vierde kwart 18de eeuw

Typologie: grachten (infrastructuur), omheiningsmuren, pastorietuinen, pastorieën